

2½ Hours

Marks: 80

Note : i) All questions are compulsory

ii) All questions carry equal marks.

Q. 1) Attempt any two questions of the following. (20)

- A. What are the main features of Co-operation? Discuss.
- B. What is Co-operation? State the Benefits of Co-operation in economic development.
- C. Describe the impact of globalization on Co-operation movement.

Q. 2) Attempt any two questions of the following. (20)

- A. Describe the Structure of Co-operative Finance.
- B. Explain the performance of National Co-operative development corporation (NCDC) in economic development of India.
- C. What are the functions of Urban Co-operative banks? Discuss.

Q. 3) Attempt any two questions of the following. (20)

- A. Explain the role of Co-operative sugar factory in rural development.
- B. What is Co-operative farming? Explain the Importance of Co-operative farming.
- C. State the role of Agro-based Industry in the economic development of India.

Q. 4) Attempt any two questions of the following. (20)

- A. Explain the functions of marketing Co-operative society.
  - B. What is Consumer Co-operative Society ? Explain the importance of consumer Co-operative society.
  - C. What are the functions of housing Co-operative society ? Describe.
-

[वेळ: २½ तास]

[गुण: ८०]

सुचना : i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १ ला) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) सहकाराचे प्रमुख गुणवैशिष्ट्ये कोणती आहेत ? चर्चा करा.
- ब) सहकार म्हणजे काय ? आर्थिक विकासात सहकाराचे फायदे सांगा.
- क) जागतिकीकरणाचे सहकारी चळवळीवरील परिणामांचे वर्णन करा.

प्र. २ रा) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) सहकारी वित्त पुरवठ्याच्या रचनेचे वर्णन करा.
- ब) भारताच्या आर्थिक विकासात राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची (NCDC) कामगिरी स्पष्ट करा.
- क) नागरी (अर्बन) सहकारी बँकांचे कार्ये कोणती आहेत ? चर्चा करा.

प्र. ३ रा) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) ग्रामीण विकासात सहकारी साखर कारखान्याची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) सहकारी शेती म्हणजे काय ? सहकारी शेतीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- क) भारताच्या आर्थिक विकासात शेती आधारित उद्योगांची भूमिका सांगा.

प्र. ४ था) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) सहकारी विपणन संस्थांचे कार्ये स्पष्ट करा.
- ब) ग्राहक सहकारी संस्था म्हणजे काय ? ग्राहक सहकारी संस्थेचे महत्त्व सांगा.
- क) गृहनिर्माण सहकारी संस्थेची कार्ये कोणती आहेत ? वर्णन करा.